

Uitvoeringsprogramma 2020

**Vindbaarheid en
beschikbaarheid van
de jeugdhulp**

Gemeente Oss

Inhoud

Aanleiding; waarom dit uitvoeringsprogramma	2
Vindbaarheid	3
Betere overgang 18-/18+	4
Samenwerkwijze	5
Inkoop en monitoring jeugdhulp	6
Aansluiting onderwijs en kinderopvang	7

Aanleiding; waarom dit uitvoeringsprogramma

In 2019 heeft het college de Osse ontwikkelagenda vindbaarheid en beschikbaarheid van de jeugdhulp (2019-2022) vastgesteld. De ontwikkelagenda hebben we opgesteld om meer grip te krijgen op het domein jeugd. Aangezien de ontwikkelagenda veel projecten/acties beschrijft is het nodig om fasering aan te brengen. Daarom hebben we thema's benoemd waar we in 2020 extra aandacht aan willen geven. De keuze van de thema's hebben we gemaakt op basis van de aanbevelingen die genoemd zijn in het rekenkamer-commissierapport, het Regionaal beleidsplan jeugdhulp 2020-2023, de transformatieopgaven en de regionale inkoopstrategie. De thema's voor 2020 zijn:

- Vindbaarheid (zichtbaarheid CJG/BJG);
- Betere overgang 18-/18+;
- Samenwerkwijze;
- Inkoop en Monitoring jeugdhulp;
- Aansluiting onderwijs;

Hiernaast blijven we inzetten op de vele andere thema's uit de Osse ontwikkelagenda 'Vindbaarheid en beschikbaarheid van de jeugdhulp (2019-2022)'. Alleen zetten we daar minder capaciteit op in. Voor 2021 kijken we opnieuw welke focus we moeten aanbrengen.

Vindbaarheid

Jeugdigen en hun ouders/verzorgers moeten weten waar zij met hun hulpvraag naar toe kunnen. We hebben verschillende plekken in de gemeente Oss waar jeugdigen en hun ouders naar toe kunnen met vragen of zorgen.

Doel

Jeugdige en hun ouders/verzorgers weten waar zij met hun hulpvraag naar toe kunnen.

Resultaat

Een herkenbare toegang waar jeugdigen en ouders bij vragen en knelpunten op het gebied van opvoeden en opgroeien terecht kunnen.

Wat gaan we in 2020 doen?

Centrum Jeugd en Gezin is de toegang

We willen niet dat we twee namen gebruiken voor de toegang naar jeugdhulp in de gemeente Oss. Nu spreken we van een Centrum Jeugd en Gezin en een Basisteam Jeugd en Gezin. In 2020 willen we erna toe werken dat we alleen nog maar spreken van een Centrum Jeugd en Gezin. In dit uitvoeringsprogramma noemen we ook niet langer het Basisteam Jeugd en Gezin.

Acties:

- In 2020 hebben we maar één naam voor de toegang naar jeugdhulp: Centrum Jeugd en Gezin.

Zichtbaarheid Centrum Jeugd en Gezin

We willen nog meer zichtbaarheid voor jeugdige en hun ouders/verzorgers. ONS Welzijn moet werken aan een goede branding. Dit betekent onder andere toetsen of de huidige communicatiemiddelen toereikend zijn. Denk hierbij ook aan een website die up to date is. Maar ook een website die aansluit bij de behoefte van de jeugdige en hun ouders/verzorgers.

Acties:

- ONS Welzijn heeft de opdracht om meer te weken aan bekendheid. Dit kan via flyers, social media, aanwezig op vindplaatsen etc..
- De website van ONS Welzijn bevat actuele informatie;
- De website van ONS Welzijn is zo opgebouwd dat het aansluit bij de behoefte van de jeugdige en hun ouders/verzorgers;

Betere verbinding toegang (Centrum Jeugd en Gezin) met algemene voorzieningen, onderwijs en specialistische jeugdhulpaanbieders

We willen dat de toegang ook duidelijk zichtbaar is voor semi-professionals en professionals. Het kennen van elkaar is een basis voor een goede samenwerking. Weten wat je van elkaar kan verwachten en hoe je elkaar kunt versterken.

Actie:

- ONS Welzijn stelt een plan van aanpak op hoe zij de verbinding kunnen verbeteren.

Betere overgang 18-/18+

Jongeren tot 18 jaar vallen onder de jeugdwet. Als zij 18 jaar worden moeten zij op een soepele manier doorstromen naar andere wetten. Daarvoor is het nodig om domein overstijgend te werken.

Doel

Domeinoverstijgend werken, zodat jongeren geen last hebben van de overgang van 18- naar 18+.

Resultaat

Kwetsbare jeugdigen worden beter begeleid naar zelfstandigheid.

Wat gaan we in 2020 doen?

Integrale en preventieve aanpak

Een integrale en preventieve aanpak van de gemeente en partners is nodig op de leefgebieden: onderwijs, werk, inkomen, zorg, veiligheid en wonen. Om tot een aanpak te komen maken we onder andere gebruik van de landelijke/regionale toolkit 16-27. Hierin is een handreiking opgenomen hoe te komen tot een integrale en preventieve aanpak. In 2020 zetten we de eerste stappen om tot een aanpak te komen.

Acties:

- Het organiseren van een themabijeenkomst voor medewerkers van de gemeente Oss. Tijdens deze bijeenkomst brengen we onder andere knelpunten in beeld;
- Het thema regionaal bespreken met de coördinatoren van de toegang. Om ook hier de knelpunten in beeld te brengen;
- Beleidsmatige themabijeenkomst om samen uitgangspunten en oplossingsrichtingen te benoemen voor de aanpak;
- We bepalen de doelgroep op basis van de lokale situatie;
- We brengen in beeld hoe we de continuïteit van zorg en ondersteuning, van jongeren in kwetsbare posities, kunnen waarborgen.

Samenwerkwijze

De Samenwerkwijze is een methodiek voor integraal werken. De methodiek kan een bijdrage leveren aan de integrale en preventieve aanpak. De Samenwerkwijze is ook als prioriteit genoemd. We

werken dit verder uit in het volgende hoofdstuk van dit uitvoeringsprogramma.

Actie:

- We starten met een aantal proefcasussen 18-/18+ conform de Samenwerkwijze.

Toekomstplan

Het toekomstplan helpt om toekomstgericht en integraal te werken aan de begeleiding van jongeren naar zelfstandigheid. Het plan moet aansluiten bij de motivatie en leefwereld van een jongere en benoemt welke ondersteuning er nodig is op de verschillende domeinen (zoals onderwijs, huisvesting, zorg en werk en inkomen en wonen). Ook moet het plan duidelijk maken wie wat doet, zowel vanuit het netwerk als vanuit de formele ondersteuning. De jeugdhulpaanbieder of het Centrum Jeugd en Gezin stelt nu samen met de jeugdige het toekomstplan op. We willen dat het vanzelfsprekend is om een toekomstplan op te stellen. In 2020 moet duidelijk zijn wat de contouren moeten zijn van het toekomstplan. Als een casus volgens de Samenwerkwijze is opgepakt dan werkt het Centrum Jeugd en Gezin met een samenwerkingsplan. Dit plan is ook toekomstgericht en integraal. Wellicht dat we de basis van dit plan kunnen gebruiken om tot een Osse variant van het toekomstplan te komen waar de zorgaanbieders, Centrum Jeugd en Gezin en de jeugdige mee kunnen werken.

Actie:

- We hebben een format van een toekomstplan voor jongeren in Oss ontwikkeld met het Centrum Jeugd en Gezin.

Samenwerkwijze

De Samenwerkwijze is een methodiek van integraal werken. Hierbij gaan we uit van vijf principes:

- De inwoner staat centraal;
- De vraag van de inwoner leidt tot het nieuwe aanbod;
- We werken vanuit vertrouwen;
- Begin bij het creëren van randvoorwaarden;
- Het maatschappelijk rendement is wat telt.

De inwoner geeft aan “ik wil, ik kan, ik heb nodig”. Bij complexe problematiek wordt een Multi Disciplinair Overleg met alle betrokkenen, inclusief de inwoner, gehouden. Op basis van de drie vragen wordt met alle betrokkenen één samenwerkingsplan gemaakt.

Doel

In vier jaar ontwikkelen en implementeren we de Samenwerkwijze als de manier van ondersteunen van onze inwoners in het sociaal domein, binnen de gemeentelijke afdelingen en met onze partners.

Resultaat

De inwoner komt samen met het eigen netwerk en de benodigde professionals tot een passende oplossing.

Wat gaan we in 2020 doen?

Professionals zijn bekend met de werkwijze

Professionals moeten de werkwijze kennen en de vaardigheden bezitten om volgens deze methodiek te werken. Zij moeten de ruimte krijgen om deze nieuwe manier van werken eigen te maken. We werken met aanjagers in de wijken. Zij begeleiden professionals in de wijk om de Samenwerkwijze te doen, te oefenen en te leren en te ontwikkelen.

Actie:

- We willen dat alle professionals, die niet werken in de wijk, deelnemen aan de leersessies. Uiteindelijk willen we dat eind 2022 alle professionals werken volgens de Samenwerkwijze.

Uitrol binnen het domein jeugd

In 2019 hebben we de eerste stappen gezet om aan de slag te gaan met de Samenwerkwijze binnen het domein jeugd. Twintig casussen hebben we conform de Samenwerkwijze aangepakt.

Acties:

- In het eerste kwartaal van 2020 vindt een evaluatie plaats.
- Op basis van de evaluatie bekijken we hoe we de komende jaren de Samenwerkwijze uit kunnen rollen binnen het domein jeugd.

Inkoop en monitoring jeugdhulp

In 2019 hebben de gemeenteraden van Noord Oost Brabant ingestemd met de Regionale inkoopstrategie 2020-2024. Deze wordt vertaald naar een inkoopopdracht aan de regionale inkooporganisatie (RIOZ).

Doel

Dat jeugdigen in de regio kunnen vertrouwen op de best passende hulp, zo dichtbij en doelmatig mogelijk.

Resultaat

Goede ondersteuning voor jeugdige, gezin en systeem.

Wat gaan we in 2020 doen?

Implementatieplan inkoop 2021

In het eerste kwartaal van 2020 hebben wij een implementatieplan inkoop 2021. Hieruit moet blijken welke stappen wij moeten zetten om lokaal uitvoering te geven aan de werkwijze van toewijzen. Een van de acties die we goed omschrijven is het opstellen van werkinstructies voor het Centrum Jeugd en Gezin en de lokale administratieve afhandeling. Omdat we dit zien als een van de belangrijkste punten benoemen we dit apart in dit uitvoeringsprogramma.

Acties:

- We richten een gemeentelijk projectteam inkoop in;
- Het projectteam stelt een implementatieplan op;
- Het projectteam geeft vervolgens uitvoering aan het implementatieplan.

Centrum Jeugd en Gezin goed toerusten op de nieuwe inkoop 2021

Vanaf 2021 zetten we nog meer dan voorheen in op de “driehoek” jeugdige (en ouders of andere betrokkenen), toegang en aanbieder die in gezamenlijkheid bepalen wat nodig is. Meer dan voorheen kan de toegang, het Centrum Jeugd en Gezin, hier op maat bouwstenen jeugdhulp in zetten om te komen tot passende hulp voor de jeugdige. Ook zetten we meer in op het evalueren en monitoren of de juiste hulp nog geboden wordt of dat iets anders, meer of minder nodig is. Dit biedt mogelijkheden, maar vraagt ook meer van het Centrum Jeugd en Gezin. Er moet vooraf een goede inschatting gemaakt worden wat er nodig is en hoeveel er nodig is. Hierin krijgt het Centrum Jeugd en Gezin een meer prominente rol dan in het huidige systeem.

Acties:

- We stellen werkinstructies op voor de gemeentelijke toegang.
- We bespreken met ONS Welzijn hoe zij ervoor zorgt dat het Centrum Jeugd en Gezin goed toegerust is.

Lokale administratieve afhandeling

Voor een deel van de jeugdhulp vanaf 2021 geldt dat de gemeente hier verantwoordelijk is voor de lokale administratieve afhandeling.

Acties:

- We richten onze interne werkprocessen in;
- We instrueren de medewerkers van de gemeente Oss.

Monitoring jeugdhulp

Naast de ‘producten’, de bekostiging en de kwaliteitseisen, hebben we ook voorwaarden gesteld aan de levering en organisatie van de jeugdhulp. Deze randvoorwaarden maken dat jeugdhulpaanbieders de ‘producten’ beter en sneller kunnen leveren en dat gemeenten risico’s bij het leveren van ‘producten’ beter kunnen beheersen. Een van die randvoorwaarden is monitoring en verantwoording. Wij vinden het belangrijk dat jeugdhulpaanbieders deugdelijk kunnen verantwoorden wat zij doen voor onze jeugdigen. Door het inrichten en zorgvuldig uitvoeren van regulier berichtenverkeer monitoren partijen welke jeugdigen diensten aangeboden krijgen.

Acties:

- Regionaal onderzoeken we hoe we een monitoring Jeugdhulp kunnen inrichten;
- Op basis van de regionale monitoring Jeugdhulp onderzoeken we hoe we dit lokaal kunnen vertalen/uitbreiden.

Aansluiting onderwijs en kinderopvang

In dit lokale uitvoeringsprogramma komen voor kinderopvang en onderwijs drie kaders samen die nauw verbonden zijn met de opdracht tot vindbaarheid, beschikbaarheid en toegang tot jeugdhulp. Dit zijn:

- Het nieuwe kader Onderwijsachterstandenbeleid 2019 – 2020 Sporen naar kansen voor kinderen (besluit raad 9 december 2018);
- Regionale Ontwikkelagenda Passend Onderwijs 2018 – 2022 Jeugdhulp de school in en de school in Jeugdhulp
- Regionaal beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 Noord Oost Brabant

Daarnaast zijn er linken met de Aanpak Schadewijk en Proeftuin Ruwaard. Het centrale beleidsdoel uit deze kaders en aanpakken is: ervoor zorgen dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien, zij zich kunnen ontwikkelen en naar vermogen leren deel te nemen aan de samenleving.

Doel

- Het Centrum Jeugd en Gezin is zichtbaar voor de professionals uit het onderwijs en kinderopvang.
- Naar voren bewegen: Extra inzet op preventie.

Resultaat

- Elke kinderopvanginstelling en elke school in de gemeente Oss heeft een aansluiting met het Centrum Jeugd en Gezin. Op het Voortgezet onderwijs (VO), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO), Speciaal Onderwijs en Speciaal Basisonderwijs (SBO) is minimaal wekelijks een CJG-aansluitfunctionaris aanwezig en op kinderopvang-instellingen en basisonderwijs minimaal 1x per maand;
- Lichte en specialistische jeugdhulp is op school mogelijk;
- De verantwoordelijkheidsverdeling tussen kinderopvang, onderwijs, CJG en Jeugdhulp is helder;
- Elk leerplichtig kind en jongere gaat naar school ongeacht de zorg en ondersteuning die het nodig heeft.

Wat gaan we in 2020 doen?

Hernieuwing afspraken met CJG waar nodig

De verbinding tussen het CJG, de kinderopvang en het onderwijs is op meer plaatsen goed, maar nog niet overal. Met het CJG, kinderopvang en het onderwijs in Oss analyseren we waar en waarom het knelt, maken we nieuwe oplossingsafspraken en voeren die uit. Dit betreft ook afspraken over de kinderopvang en het onderwijs als werkplaatsen voor het CJG om zo preventief en thuisnabij als mogelijk ondersteuning en hulp te bieden aan kinderen, jongeren en ouders.

Acties:

- Analyseren van de huidige afspraken;
- Blijk uit de analyse dat de huidige afspraken niet volstaan maken we nieuwe oplossingsafspraken.

Regionaal: concreet afspraken maken met onderwijs over verantwoordelijkheidsverdeling en over inzet van lichte opvoedondersteuning en gespecialiseerde jeugdhulp op scholen.

Lichte opvoedondersteuning en gespecialiseerde jeugdhulp moet waar nodig ook op school kunnen worden ingezet. School is niet alleen een vindplaats maar ook een werkplaats. Vanaf 2021 willen we middelen ter beschikking stellen om collectief aanbod mogelijk te maken. Hiervoor is nodig dat de verantwoordelijkheden vanuit het passend onderwijs, de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet helder zijn. Er zijn veel grijze, overlappende gebieden die in de praktijk nog vaak tot discussies leiden. Dit

is ook een landelijk vraagstuk waarvoor de VNG een Expertiseteam ingericht heeft.

Actie:

- We willen dat het onderwijs ook een werkplaats is voor het Centrum Jeugd en Gezin. Hier maken we concrete afspraken over met het onderwijs en het Centrum Jeugd en Gezin.

Leertafels en themabijeenkomsten

Het CJG, kinderopvang en onderwijs zijn werkdo-
meinen met eigen, professionele standaarden en
logica's, eigen taal en met verschillende verantwoor-
delijkheden. Dit zit de samenwerking regelmatig
in de weg en werkt belemmerend bij het regelen
van hulp en ondersteuning. Om dit te overbruggen
organiseren we met onze samenwerkingspartners
leertafels en themabijeenkomsten. Bijvoorbeeld
over 'Onderwijszorgarrangementen (OZA)',
'Handelingsgericht arrangeren' dat gaat over hoe je
samen met ouders tot oplossingen komt of over de
'Samenwerkwijze' (zie hierboven).

Actie:

- We organiseren met de samenwerkingspartners
themabijeenkomsten en leertafels.

Doorontwikkeling toegang

Het onderwijs ontwikkelt binnen het kader van
Passend Onderwijs nieuwe voorzieningen. PAST-VO
(Educatieve CrisisOpvang), Koersklassen en Continuüm
(voor leerlingen met psychiatrische problematiek)
zijn hier voorbeelden van. We gaan onderzoeken en

afspreken hoe het Centrum Jeugd en Gezin hierop
aansluit. Dit enerzijds om onnodige opschaling naar
specialistische jeugdhulp te voorkomen en bij afscha-
ling voor kinderen, de jongeren en gezinnen in kwestie
de overgang naar lichte, reguliere hulp en ondersteu-
ning soepel te laten verlopen.

Actie:

- We onderzoeken hoe het Centrum Jeugd en Gezin
kan aansluiten bij de nieuwe voorzieningen van
het Passend Onderwijs.

Familiecontactpersoon

In 2019 hebben we geëxperimenteerd met de inzet
van een familiecontactpersoon (Fcp). De Fcp is perma-
nent op een basisschool met aantoonbaar bovenge-
middelde sociale en maatschappelijke problematiek
aanwezig en is de laagdrempelige verbindingsschakel
tussen ouders en school voor hulp- en ondersteunings-
vragen. De Fcp werkt preventief en begeleidt daar
waar nodig ouders naar jeugdhulp, het CJG of Sociale
Wijkteam. De Fcp vangt veel lichte ondersteunings-
en hulpvragen af omdat zij midden in het netwerk
van ouders zit en achter de voordeur komt. Daarmee
ontlast de Fcp ook leerkrachten zodat die zich beter op
hun kerntaak onderwijs kunnen richten en de werk-
druk verlagen.

Actie:

- We verkennen de mogelijkheden om de
Fcp-functie uit te breiden naar andere scholen en
bijbehorende kinderopvanginstellingen.

Pilot Passende opvang

De kinderopvanginstellingen signaleren vaker dat
zij kinderen opvangen die extra ondersteuningsbe-
hoefte hebben die de reguliere zorg overstijgt. Om te
bezien wat deze groep kinderen nodig heeft, startte
in 2018 de werkgroep passende opvang. Hier nemen
vertegenwoordigers van kinderopvanginstellingen, de
gemeente, ONS Welzijn, het Samenwerkingsverband
po passend onderwijs 30.06, Kentalis, de gemeente-
lijke VVE-coördinator en de GGD aan deel. Deze werk-
groep onderzoekt het vraagstuk rondom passende
opvang en komt in de loop van 2020 met adviezen.
De vraag naar passende opvang is een vraag die niet
alleen in Oss speelt. Het is een landelijk thema.

Acties:

- Een advies met betrekking tot passende opvang;
- Naar aanleiding van het advies kijken we welke
acties nodig zijn rondom passende opvang.

